

Vaikka "Vasaman" prototyypin virallisia koelentoja ei olekaan vielä suoritettu, olemme pyytäneet dipl. ins. Jorma Jalkaselta lyhyttä yhteenvedoa niistä seikoista, joihin yleensä kiinnitetään huomiota puhuttaessa koneiden lento-ominaisuuksista.

OHJAAMO

● Istuma-asento on varsin mukava, ja kätevästi lennolla säädettävissä olevat jalkapolkimet helpottavat oloa erikoisesti pitkällä lennolla.

● Näkyvyys on harvinaisen hyvä virheettömän pleksikuomun läpi ja näkösektori normaalia suurempi.

● Prototyypin ohjaamo on hieman lyhyt pitkille ohjaajille. Rungon nokan ja polkimien säätöliikkeen mittaa onkin vastaisuudessa lisättävä.

● Ohjaimissa ei ole turhaa kitkaa, vaan liike on herkkä sekä maassa että ilmassa, ja tarvittavat ohjainvoimat ovat kaikissa lentoloissa pienet mutta postiiviset.

● Jarruvipu on sijoitettu vasemmalle seinälle ja se vaikuttaa takasennossaan pyöräjarruun. Jarrut liikkuvat kevyesti sekä maassa että ilmassa.

OHJAINTEHO

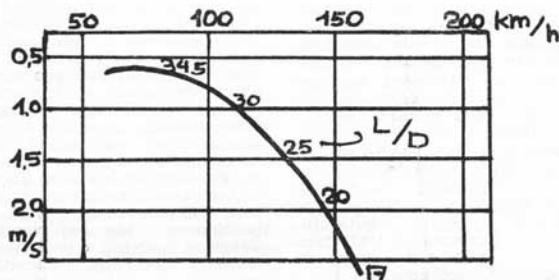
● Ohjainten teho arvosteltaessa kuuluu usein täysin vastakkaisia mielipiteitä samastakin koneesta puhuttaessa. Luulen kuitenkin, että useimmat yhtyvät käsitukseeni "Vasamalla" lennettyäni.

● Pitkittäis- eli veto-työntösuunnassa on ohjainteho hieman tarpeettoman suuri ja kone näinollen jossain määrin turhan herkkä tässä suunnassa. Tämä on kuitenkin eräs helpoimmin korjattavissa olevista seikoista.

● Poikittaissuunnassa eli sivuperäsiintehosta puhuttaessa on mielestäni todettava, että sivuohjainteho on riittävä, minkä arvosanan voi antaa varsin harvalle purjekoneelle. En muista pysyneeni millään muulla purjekoneella niin jyrkässä sivuluisuusa kuin "Vasamalla".

● Sivuttais- eli siivekeohjainteho on samoin riittävä mutta sikäli hiukan erikoinen, että teho

Tapaus VASAMA

Vasaman nopeuspolaari.

kasvaa sauvaa keskeltä sivulle viettäessä ensin hitaasti mutta lähellä ääriäntäntä hyviä jyrkästi. Ääriäntäntänsäan siiveke todelia tehokas.

● 45° kallistus vaihtuu 3.5—4 sekunnissa 45° kallistukseksi toiselle puolelle, mikä on osoituksena tehokasta yhteistoiminnasta siivekkeiden ja sivuperäsiimen kesken.

● Kone on helppo ja kevyt ohjata vapaassa lennossa mutta lekohinauksessa se muistuttaa lähinnä "Rhönercheä" sikäli että pienetkin poikkeamat sivulle pyrkivät palautumaan itsestään varsin voimakkaasti ja kone vaatii suuret ohjainliikkeet asetuakseen. Kuten "Lerche" kulkee "Vasamakin" suoraan lekossa, jos osaa pitää sen sopivassa asemassa hinauskoneen takana.

SAKKAUSTILAT

● Sakkaus suorasta lennosta tapahtuu suoraan, ohjaajan painosta riippuen nopeudella 65—68 km/t. Minkäänlaisista sakkauksesta varoitavaa värinä ei esiinny, mutta lähestyvän sakkauksen tuntee helposti ohjaintehon vähenemisenä. Sakkaus on pehmeä, kaarosta sakkautaan alkaa kone hitaasti kaatua alemman siiven puolelle ja "muljahtaa" mutta sillä ei ole pyrkimystä mennä kierteseen jollei alemmaa jalkaa paineta liikaa. Kaarosta tapahtuva muljahdus on siksi hidasta sen ehti hyvin havaita ja estää vastaohjaimilla sekä vetoa hellittämällä.

PILVILENTO

Hyvän sivuttaisstabiileetin johdosta kone "istuu" hyvin kaarrossa ja on helppo lentää pilvessä. Ohjainteho on riittävä hyvinkin pyörteisissä pilvissä. Nopeus kasvaa helposti jopa yli 100 km/t voimakkaaseen nostoon tullessa, mutta tämä "luukkaalle" koneille yleensäkin yhteinen piirre ei "Vasaman" kohdalla aiheuta hämminkiä, sillä rajanopeus puuskaisella säällä on peräti 170 km/t.

SAAVUTUSARVOT

Tarkempia saavutusarvomittauksia ei ole suoritettu, mutta käyttökokeemukset osoittavat lasketun polaarinen pitävän melko mukavasti paikkansa.

"Vasama" on nimensä mukaisesti nopea kone, joka liittää hyvin sekä pienillä että suurilla nopeuksilla. Normaali lujempi ja jäykempi siipi sallii suurten nopeuksien käytön matkalennoilla aina arvoihin 180—220 km/t saakka.

Kone kääntyy termiikkikaartoon erittäin ketterästi, mutta kaarrosade on hieman suurempi kuin yleisimmillä tehokoneilla Kajavalla ja Ka-6:lla. Tästä johtuu että "Vasama" häviää termiikkisuunnassa näille ehkä noin 4—8 % noustusta matkasta, termiikin voimakkuudesta riippuen.

Hidaslento-ominaisuuksien parantaminen sarjakonetta silmällä pitäen onkin nyt tähtäimessä ja mikäli tässä edes jossain määrin onnistutaan, mitä en hetkeäkään epäile, on meillä kone, jota on vaikea lyödä.